

/ V. Gràcia

La via suïssa

Ha estat, sens dubte, el tema de la setmana: el descobriment d'una important xarxa d'evasors de divises cap a Suïssa, en la qual s'han vist involucrats aristòcrates membres de la «jet-set» i funcionaris del govern. El secret en què s'ha dut les investigacions no permet encara esbrinar-ne responsabilitats clares. Però no hi ha dubte que ens trobem davant uns fets escandalosos, que demanen aclariment.

L'escàndol polític ha esclatat malgrat tot. El mateix Felipe González no ha pogut aturar-lo a temps. La mateixa rebotiga de l'aparell de l'estat, almenys trenta diplomàtics en actiu hi estan implicats, junt amb diversos membres de la noblesa i no pocs famosos de la *jet-set* de Marbella. Es tracta, ja sens dubte, d'una singular xarxa d'evasors de capitals que, des de 1982 fins ara, han aconseguit en-

Marià SOLER

viar a Suïssa un total de dos mil milions de pessetes. Fins i tot, amb la immunitat del passaport diplomàtic.

Aquesta xarxa ara descoberta és, tanmateix, més important per la qualitat dels protagonistes que per la quantitat de milions suposadament evadits a Ginebra. Els dos exemples de delictes monetaris més recents parlen per ells mateixos. A Barcelona, fa uns quants mesos, la policia va desmantellar una organització

que havia tret milers de milions de pessetes en or. Un altre cas conegut és el de l'alcalde de la Jonquera, Josep Maria Mesquida, ara condemnat per l'Audiència Nacional i responsabilitzat d'una evasió de més de dos mil milions de pessetes. Aprofitant-se del seu càrrec, passava els diners dins una maleta dues vegades al dia. Més de vint-i-tres mil milions de pessetes han estat evadits a Suïssa durant l'any 1984, en els cinquanta casos coneguts

per la Brigada de Control de Canvis, dependent del Banc d'Espanya. Si darrere dels diplomàtics evasors no hi ha una forta organització —com volen fer-nos creure—, ficada molt a dins dels estaments governamentals, ¿per què Boyer va dir que érem davant l'evasió de divises més important dels últims anys?

La clau de l'escàndol és senzilla. Dijous 31 de gener, el ministre Boyer tenia en la seua mà l'única fotocòpia (un simple full) en-

viat directament amb un motorista pel comissari Emilio Rodríguez Roman, responsable de la Brigada de Delictes Monetaris. Només aquest policia, el director del Banc d'Espanya, Mariano Rubio, i el titular d'Economia, coneixien en aquell moment els resultats de les investigacions. Al

Dins la xarxa

Era el 21 de setembre de l'any passat. La Brigada de Delictes Monetaris tenia autorització per a intervenir els telèfons del diplomàtic Francisco Palazón Espanol i del seu testaferró Carlos Varela Dopazo. En gener d'enguany, un escor-

i constants moviments en el compte bancari d'aquest diplomàtic. Des d'aleshores, la vigilància va ser constant, i seguia encarregant-se'n el grup d'elit policial dedicat al delicte econòmic, els millors experts en l'anomenada delinqüència «de coll blanc».

milions de fiança per a evitar la presó.

La vergonya i la crispació aplegaven a la Moncloa. Perquè tampoc no pensaven que sota el negoci de Palazón trobarien una veritable xarxa diplomàtica d'evasió de capitals, amb funcionaris de la categoria dels directors ge-

El jutge Lerqa, encarregat del cas

mateix temps, el jutge Lerqa també va rebre aquella informació. Ningú més no coneixia l'existència del full. Ni els ministres del govern, inclòs el d'Afers Exteriors, Fernando Morán, ni el Consell General del Poder Judicial. Ningú. Boyer ho tenia tot molt clar: «que siga el jutge qui ho decidisca; que actue el poder judicial amb la seua independència». Des del Ministeri d'Economia, Boyer posava a Fernando Morán una «traveta política».

coll a casa de Varela donà el fruit buscat: dues planelles en clau, de les utilitzades per la Banca Rostchild i la Unió de Bancs Suïssos. Palazón, ex-cònsol d'Espanya a Ginebra, va ser detingut i la seua xarxa desmantellada, mentre el ministre d'Exteriors, Morán, es trobava de visita a Ginebra i se n'assabentava pels periòdics.

El setge a Francisco Palazón va començar quan el Banc d'Espanya va adonar-se dels nombrosos

Ningú no creia en els ambients governamentals que el famós jurista Eduardo García de Enterría, catedràtic, premi «Príncep de Astúries» i jutge del Tribunal Europeu dels Drets de l'Home, a Estrasburg, figuràs en aquells fulls, amagat sota el pseudònim de «Garnacho», que guardava a Suïssa dos-cents setanta milions de pessetes. El pare de la LOAPA va haver de pagar, a més, vint-i-sis

La vergonya i la crispació aplegaven a La Moncloa

nerals Salvador Bermúdez de Castro i José Luis Pardo Pérez, de les oficines de Cooperació amb Guinea Equatorial i de Cooperació Tècnica Internacional, respectivament. Tots dos eren fins aleshores estrets col·laboradors del ministre Morán. Van haver de dimitir per l'escàndol. També van caure implicats els ambaixadors en actiu de Suïssa, Adolfo Martín Gamero; del Líban, Joaquín Castillo Moreno; el primer secretari a la Santa Seu, Domingo de Silos, i l'ex-ambaixador de la Unesco, Raimundo Pérez Hernández. Un total de quaranta-un diplomàtics i aristòcrates apareixen en llistes trobades a casa de Carlos Valero, sota claus com «Lila», «Ciprés», «Bijous» i noms solts com Gamazo, Romero, Raimundo, Angela, Tessa, Teba, Tita, Galante, Miru, Mila...

Interessos creats

Mentre segueix la investigació, en una nebulosa d'interessos creats, el jutge i la policia prenen declaració a nous implicats. El silenci governamental del principi s'ha transformat

en una incondicional defensa del cos diplomàtic. En públic, el president Gorizález ha dit: «Cal tenir l'hàbit de no jutjar els col·lectius humans per les conductes d'uns pocs. Vull trencar una llança per l'excel·lent servei exterior espanyol.»

Així, el mateix Felipe González ha eixit al pas de tot l'afer per a llevar-li ferro i defensar el seu govern de qualsevol acusació maquiavèlica. Al mateix temps, la dreta ha llançat una forta campanya d'intoxicació informativa justificant l'evasió de divises, dient que la llei de control de canvis és massa rígida i que el govern vol distraure l'atenció pública per amagar els resultats de les 360 auditories sobre organismes estatals presentades a les Corts.

Molts, a la *Villa y Corte*, parlen de dos fets paral·lels i pròxims. A Colòmbia, fa menys d'un mes, esclatava el tràfic de cocaïna per valisa diplomàtica, organitzat des del mateix Palau Presidencial de Belisario Betancurt, la seu d'un govern democràtic. El narcotràfic és el pitjor ròssec de Colòmbia. Ara en l'Estat espanyol, l'evasió de capitals (el pitjor ròssec de la democràcia) ha eixit del Palau de Santa Cruz, seu del Ministeri d'Afers Exteriors. Encara no és possible definir-ne totes les responsabilitats. Només es pot parlar dels implicats i dels sospitosos. El Jutjat de Delictes Monetaris té la paraula. Després dels interrogatoris, processarà els qui considera responsables.

Ja no serveix de res disfressar, aprofitant el carnaval madrileny, la xarxa diplomàtica d'evasors, com si es tractàs d'una colla d'aristòcrates de revistes del cor. Els fets, per ara, són concloents. ●

La presumpta implicació de García d'Enterría, sorpresa per a Felipe González

/ Arxiu

En les millors famílies

Alts càrrecs de l'administració, marqueses, comtes, administradors d'empreses, personatges difícilment associables a la possibilitat d'acabar empresonats, veuen ara com aquesta possibilitat els asetja. Qüestió de divises.

No és que la llista dels cridats a declarar pel jutge Luis Lerga porte inclosos molts grans noms, d'aquells que les senyores reconeixen de seguida quan els veuen escrits a les revistes que elles tenen el vici de llegir a les perruqueries. Si de cas, només la bella Maria Teresa de Baviera, *Tessa*, és imatge habitual de les revistes del

cor. Amb vora quaranta anys, separada d'Alfonso Márquez Patino, tercer fill del duc de Grimaldi (lligat a la família que governa el Principat de Mònaco), se la pot veure sovint als centres on la *jet set* es diverteix. Dissortadament, la princesa Tessa no sembla haver arriscat, en operacions que poguessen resultar poc clares, quantitats de massa importància, relativa, és clar.

El pare de la LOAPA

Encara que no llegenden publicacions sentimentals, són molts els ciutadans d'Euskadi, de Galícia i dels Països Catalans que tenen un record particularment precís d'Eduardo García de Enterría, santanderí de 61 anys, expert en Dret Administratiu i catedràtic d'aquesta disciplina a la Universitat Complutense de Madrid. La seua presència entre els implicats feia dir al president del govern espanyol Felipe González, el dia 8, davant els mitjans de comunicació, que, si bé el govern, per la naturalesa del cas, s'ha imposat una «obligació d'hermetisme», ell expressava «un sentiment personal». «Realment —deia—, jo he rebut, en relació amb algunes persones, una impressió de disgust. Perquè hi ha persones a les quals tinc respecte i afecte, personal i professional, com és el cas del senyor García de Enterría.»

És lògic que González pense així, perquè la possible inculpció de García de Enterría és potser la més delicada de totes. No debades es tracta de l'home que el passat 22 de juny era guardonat amb el Premio Príncipe de Asturias de las Ciencias Sociales, perquè el jurat va considerar que es tractava d'«un jurista de reconegut prestigi a Espanya i a l'estranger, que, sobre la base d'un ampli coneixement del sistema jurídic continental i de l'anglosaxó, ha realitzat una important labor investigadora i docent».

Són, no cal dir-ho, paraules majors, sobre qui des del 1978 és jutge del Tribunal de Drets Humans del Consell d'Europa i qui, havent rebut el premi citat, va declarar que en ell s'ha-